

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qvalificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, Iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1664

Quæst. 6. In quo consistat, & per quid constituatur immensitas, atque
vbiquitas, siue præsentia vbique Dei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76990)

Sed in spatijs imaginarijs nihil ad extra operatur. Ergo in illis præsens non est. Nego maiorem. Quia nullum ens constituitur præsens localiter per operationem, ut constat ex vniuersali doctrinâ de præsentijs localibus traditâ supra disput. 5. Denique per operationem speciatim non constitui præsentem ostenditur quæst. 6. Ex quibus omnibus faciliè ab vnoquoque diluenda venient cætera, si quæ opponantur contra nostram propositionem.

QVÆSTIO VI.

In quo consistat, & per quid constituatur immensitas, atque vbiq̄uitas, siue præsentia vbiq̄ue Dei.

116 **M**ulti Theologi immensitatem Dei ab eius vbiq̄uitate, siue præsentia vbiq̄ue distinguunt; consentes, immensitatem prædicatum esse omnino intrinsecum Deo, vbiq̄uitatem verò, siue præsentiam Dei vbiq̄ue aliquid Deo extrinsecum addere. Aliqui verò immensitatem Dei, & eius vbiq̄uitatem, siue præsentiam vbiq̄ue pro eodem vsurpant. In eoque subinde conspirare videntur, ut immensitas idem supra entitatem Dei extrinsecum addat, quod addit vbiq̄uitas, siue præsentia Dei vbiq̄ue.

117 Porro Aureol. in 1. distinct. 37. quæst. vnic. artic. 1. putat, præsentiam Dei vbiq̄ue formaliter, & vltimatè constitui per aliquid negatiuum. Consistere enim formaliter in indistantiâ Dei à loco, siue à rebus, quibus præsens dicitur, quæ pro formali importat negationem distantia. Gilli. verò lib. 2. de Deo tract. 9. cap. 8. Fasol. 1. par. quæst. 8. artic. 1. dub. 5. & Smising. tract. 2. de Deo vno disput. 5. quæst. 1. num. 6. etsi in conceptu præsentia Dei vbiq̄ue includant dictam negationem distantia, dicunt tamen, non per illam, sed per relationem positiuam similitatis cum creaturis constitui vltimò præsentiam Dei in illis, quam vocant relationem rationis.

118 Alij præsentiam Dei in rebus in operatione, qua Deus in illis operatur, dicunt consistere. Quæ sententia tribuitur S. Tho. in 1. distinct. 37. quæst. 1. artic. 2. & quæst. 2. artic. 1. & 3. & lib. 3. contra Gent. cap. 68. & 1. par. quæst. 8. artic. 1. & 2. Etque plurimum Thomistarum, qui relati apud Gilli. videri possunt lib. 2. de Deo tract. 9. cap. 10. & apud Fasol. 1. par. quæst. 8. artic. 1. dub. 5.

119 Alij denique præsentiam Dei vbiq̄ue in denominatione quadam semiextrinsecâ consistere dicunt coalescente reipsâ ex entitate Dei, ex rebusque, aut etiam spatijs localibus, quibus Deus dicitur esse præsens. Ita Recupit. lib. 4. de Deo quæst. 11. referens pro hac sententiâ Egid. Marf. Alens. & Bonau. Pro qua etiam stant in re Vazq. 1. par. quæst. 8. circa artic. 4. Ribas tom. 1. Sum. theolog. tract. 2. disput. 4. cap. 6. & plures alij.

120 Iam verò ex his, qui immensitatem ponunt adæquatè intrinsecam Deo, alij consent, consistere eam in quantitate, siue extensione virtuali, quam dicunt Deum secum identificatam, &

habere, à qua habet, posse, imo & debere, necessariò esse præsens omnibus locis, ac rebus extensis localiter; sicut corpora id ipsum habent à sua quantitate formali. Ita Gilli. supra cap. 9. Fasol. dub. 6. Martinon disput. 5. de Deo sect. 3. Ribas loco citato, & plures alij. Quorum plerique quantitatem, siue extensionem virtuales appellat illud Dei prædicatum, quod, cum in se sit quadam formalitas simplex, non solum, realiter, sed etiam formaliter ratione nostrâ, & virtualiter in se, eo solum nomine quantitas, siue extensio virtualis Dei nuncupatur, quatenus Deus ab eo potens, atque necessitatus euadit ad essendum intimè præsens omnibus rebus, & spatijs localiter. Qui sanè in re non dissentunt à Soar. disput. 30. Metaph. sect. 7. à num. 44. Raynand. in Theolog. natur. distinct. 7. quæst. 1. num. 84. Recupit. vbi supra, & alijs de immensitate Dei intrinsecâ perinde philosophantibus, atque de præsentia positiuâ intrinsecâ rebus creatis, nisi quod hæc, utpotè diuisibilis, per suarum partium localem distributionem ponit suum subiectum (esto sit illud indiuisibile ut Angelus) in diuersis partibus spatij localis, illa verò, utpotè indiuisibilis, non itidem, sed per sui totius replicationem, ut expressit Martin. disput. 5. de Deo citatâ, sect. 5. Nonnulli verò præsertim Recentiores, quibus consentire videntur Ribas vbi supra, & Carleton disput. 13. Phys. sect. 6. num. 6. longè aliter philosophantur de extensione Dei virtuali. Putant enim, consistere eam in prædicato Dei ex tot formalitatibus virtualiter inter se distinctis composito, quot sunt partes spatij localis infiniti circumquaque, cui Deus præsens est; per quarum vnamquamque seorsim in vnaquaque parte spatij, non item in reliquis, dicunt Deum reddi præsentem reipsâ, & formaliter. Itaque dicunt, non à formalitate sibi intrinsecâ, à qua Deus habet esse præsentem Romæ, habere etiam esse præsentem Marti, sed ab aliâ distinctâ ab illâ virtualiter. Aqua, inquirunt, distinctione virtuali nascitur, ut de duabus formalitatibus Dei realiter identificatis duo prædicata ex se contradictoria possint sine repugnantia verificari; nempe de vnâ, esse præsentem Romæ, de alterâ, non esse præsentem Romæ; de hac esse præsentem Marti, de illâ non esse præsentem Marti, iuxta modum philosophandi de formalitatibus Dei virtualiter inter se distinctis circa mysterium Trinitatis. De quo nos latè in Pharo Scient. disput. 13. quæst. 5. & 7.

121 Porro omnes Theologi commemorati communiter aut expriment, aut supponunt, immensitatem Dei quouis ex prædictis modis acceptam attributum ipsius Dei esse ab alijs omnibus diuersum, qua ratione diuina attributa inter se diuersificantur, vno dumtaxat (quod sciam) excepto Smising. asserente vbi supra, immensitatem Dei quoad intrinsecum cum diuinâ immutabilitate, atque infinitate conincidere, diuersumque ab his duobus attributum non esse quoad intrinsecum.

Propositio I.

Arbitror immensitatem Dei ab ipsius Dei vbiq̄uitate, siue præsentia vbiq̄ue quaquam distingui iuxta communem modum

A A dum

dum concipiendi, loquendique de hoc attributo, non solum à vulgo, sed etiam à Patribus, Theologisque antiquioribus usurpatum, Tametsi ex modernioribus multi aliud nomine immensitatis, aliud nomine vbiuitatis, siue presentie vbiue censeant intelligendum. Dissidium tamen pure est de modo loquendi.

Hæc pars posterior propositionis certa est. Quia, cum apud omnes sit in confesso, nomine vbiuitatis, siue presentie Dei vbiue significari conceptum obiectiuum complectentem non solum intrinsicam Dei entitatem, siue formalitatem, sed insuper illud extrinsecum, cui Deus actualiter presentis dicitur esse, siue illud sit solus Mundus existens cum omnibus suis creaturis, vt aliqui putant, siue sit insuper spatium locale extra Mundum circumquaque infinite extensum, vt censent alij; compertum est, questionem, siue dissidium esse dumtaxat de modo loquendi, an nomine immensitatis idem omnino conceptus obiectiuus significandus sit, an potius sola entitas, siue formalitas Dei inclusa in illo.

323 Quod autem idem omnino conceptus obiectiuus significetur de facto nomine immensitatis iuxta communem concipiendi, loquendique modum, non solum vulgi, sed etiam Patrum, & Theologorum antiquiorum, quæ est prior propositionis pars, ex ipsa etymologia nominis videtur imprimis inferri: nam immensurabilitas, quam præferunt, ideo Deo attribuitur; quia concipitur adeo extensus, vt immensurabilis censeatur, vt sicque propterea immensus quasi immensurabilis dicitur. Huiusmodi autem extensionem non habet entitas Dei per se præcisè, vt pote omnino indiuisibilis, sed prout presentis per sui que totius replicationem, ac velut repetitionem extensa in spatio extenso, vt pote ex partibus diuersis extensionis composito.

324 Deinde idem ipsum ex eo colligitur, quod Patres Deum prout immensum sæpe sæpius magnum appellant, magnitudine scilicet propria, formali, & extensua localiter, qualis ei conuenit specialiter titulo immensi, & quam prout in se præcisè non habet actu, sed prout presentis actu in magno, seu valde, aut etiam infinite extenso spatio locali. Audiamus aliquot eorum testimonia. Dionys. cap. 9. de diuinis nomin. ait, *Magnus Deus nominatur secundum magnitudinem ipsius, quæ extra omnem magnitudinem & superfusa, & superextensa omnem locum continet.* Origen. lib. 1. in Iob. super illud, *Factum est quasi dies, &c. Cuncta, inquit, eius continet magnitudo.* Athanas. contra Gregales Sabellij multo post medium, ait, *Ne inquiras magnitudinem loci tam spatiosam, quæ capere possit Dei magnitudinem: non enim id, quod immensurabile est, in mensurato contineri poterit.* Ambros. lib. 2. in Lucam ad illud cap. 1. *Hic erit magnus, Bene, inquit, magnus; late enim funditur Dei virtus: late celestis substantia magnitudo porrigitur.* Chrysost. in illud Psal. 9. *Qui habitat in Sion, ait, Habitationem hic dicit, non loco circumcludi: est enim infinita eius magnitudo.* Auctor libri de Speculo apud August. tom. 9. cap. 22. ea habet verba, quæ usurpat etiam Isidor. lib. 1. sentent. de sum. bon. cap. 2. §. 3. *Immensus diuinae magnitudinis tue ita est, vt intelligamus te intra omnia, sed non inclusum, extra omnia, sed non exclusum.* Quæ sententia legitur etiam in August. lib.

de essentia diuinitatis initio, vbi item habetur, *Immensus est Deus: quæ quantitas eius à nullâ ex creaturis metiri potest.* Gregor. lib. 2. Moral. cap. 8. initio dicit, *Deum esse exteriorem cunctis rebus per magnitudinem.* Similiaque habent Hieron. in Isaia 66. paulo post principium, Rupeff. lib. 7. in Genes. cap. 23. Alcuin lib. 2. de Trinit. cap. 4. & alij, Faciuntque ea omnia loca sacra Scripturæ, quæ Deum magnum prædicant à magnitudine, quæ illi conuenit ratione immensitatis.

Præterea idem ipsum ex inde veluti à priori probatur. Quia immensitas Dei ex genere eorum attributorum est, quæ semiextrinseca nuncupamus iuxta doctrinam vniuersalem de differentiis attributorum supra disput. 2. traditam; in suoque proinde conceptu reali, præter formalitatem Dei intrinsicam, illud extrinsecum inuoluit de connotato, respectiue ad quod à nobis concipitur, etiam prout nomine immensitatis significatur. Quemadmodum attributum omnipotentis, prout significatur hoc nomine, ex eodem genere est, vt supra disput. 4. quæst. 2. tetigimus, & fusius ostendemus suo loco. Sicut enim Deus non diceretur simpliciter, & absolute omnipotens, seu, quod idem est, omnia potens casu, quod, permanente Deo, omnia ipsa desinerent possibilia esse; indeque inferimus euidenter, in conceptu reali omnipotentis, atque adeo etiam omnipotentis ipsorum omnium possibilitatem de connotato includi. Ita quoque non diceretur Deus simpliciter, & absolute immensus casu, quod actualiter non esset vbiue: eo quod, ipso permanente, nullus omnino locus esset, in quo ipse esse dici posset. Indeque pariter venit inferendum in conceptu reali immensi, atque adeo etiam immensitatis ea omnia extrinseca de connotato includi, à quibus Deus semiextrinsece denominatur presentis vbiue. Et consequenter immensitatem, & vbiuitatem, seu presentiam vbiue Dei eundem omnino conceptum obiectiuum esse, iuxta communem concipiendi, & loquendi morem.

Cæterum, quanquam hæc ita sint, quia 136 multi nomine immensitatis dumtaxat formalitatem intelligunt intrinsicam Dei, quam vbiuitas, siue presentia vbiue Dei importat in recto, & à qua Deus formaliter euadit determinatus, siue necessitatus ad essendum vbiue, idcirco nos claritatis gratia duplicem Dei immensitatem, cum opus fuerit, distinguemus; alteram intrinsicam, consistentem præcisè in formalitate prædictâ; alteram semiextrinsecam addentem insuper ex connotato spatia localia, aut etiam res in eis existentes, quibus Deus dicitur presentis. Quæ ipsissima est vbiuitas, siue presentia vbiue Dei in omnium phrasi.

Propositio 2.

Presentia vbiue Dei nullam importat in suo conceptu reali veram negationem, seu veritatem negatiuam. 137

Est contra Aureolum, & alios citatos num. 117. Probaturque. Nam indistantia, qua Deus dicitur esse indistans ab omni re, & spatio locali, aliud non est re ipsa ab ipsa presentia positua, qua illis presentis est, concepta, & significata à nobis per modum negationis distantie, quæ, ac identitatis positua extremorum per negationem distinctionis concipi, & significari solet, cum dicuntur

ent talia extrema indistincta. Itaque sicut distinctio, & indistinctio, connexio, & inconnexio, æqualitas, & inæqualitas, aliaque huiusmodi; sic distantia, & indistantia duo extrema positiva sunt inter se contrariè opposita, tamen alterum à nobis per modam negationis alterius significatur, & concipiatur; prout ex doctrina vniuersali de negationibus data in Pharo Scient. disp. 9. quæst. 3. & 4. & disput. 10. quæst. 4. facile quisque potest colligere, quatenus per illam ostenditur, præter negationes excludentes entia non existentia ab statu existentiæ, nullas alias dari reuerà negationes, seu veritates negatiuas. Circa quod etiam videri possunt, quæ de attributis Dei negatiuis diximus supra disput. 2. quæst. 3.

Propositio 3.

128 Præsentia, qua Deus in rebus, aut præfens rebus dicitur esse, nequaquam in operatione, qua in illis operatur, consistit.

Est contra Auctores citatos num. 118. Et probatur primò. Quia, si præsentia, qua Deus in rebus, aut præfens rebus dicitur esse, in ipsius operatione consisteret, Deus non esset in rebus diuerso modo per essentiam, ac est per potentiam: quia tam per essentiam, quam per potentiam, esset in rebus mediâ operatione, & non aliter. Hoc autem contra communem doctrinam est Magistri, 5. Thomæ, & omnium Theologorum distinguendum in Deo modum, quem habet, essendi in rebus per essentiam, siue per suam substantiam à modo, quem habet, essendi per potentiam mediante operatione, prout statuimus quæst. 3. proposit. 1. Quos duos modos essendi in rebus per substantiam, & per potentiam seu per operationem frequenter item distinguunt Patres in Deo; vt videre est in Athanas. lib. de Incircumscriptione, Ambros. lib. 2. in Lucam, August. lib. 7. de Ciuit. cap. 30. Iyprian. Dec. 7. cap. 1. Anastas. Synai. lib. 2. de rectis fidei catholicæ dogmatibus in tom. 1. Biblioth. Patrum, Nyssen. Orat. 1. de Christi resurrectione, Fulgent. de fide ad Petrum cap. 12. Hugo Victor. lib. 7. erudit. didalc. cap. 19. Ricard. Victor. lib. 2. de Trinit. cap. 23. Phot. in quæst. ad Amphil. cap. 75. & alijs.

129 Secundò probatur. Quia, vt ostendimus quæst. 5. Deus extra Mundum est præfens in toto spatio locali circumquaque infinite extenso, vbi nullam ad extra exercet operationem. Ergo præsentia eius nullatenus consistit in operatione, adhuc intra Mundum, vbi eam exercet.

130 Tertio probatur. Quia denominationes, siue effectus formales præsentis alicubi, & operantis manifestè sunt inter se diuersi, atque etiam separabiles; quandoquidem bene potest intelligi quoduis ens præfens alicubi, quin operetur. Ergo ab eadem formâ, videlicet ab operatione, non possunt prouenire, sed à diuersis necessariò prouenire debent.

131 Quarto. Quia, si sit sermo de præsentia Dei in spatio locali, hæc necessariò præsupponitur prioritate saltem naturæ ad operationem: eo quod Deus non potest operari in aliquo spatio locali, nisi illi quodammodo approximatus, atque adeò aut in illo, aut in contiguo præfens præsupponatur iuxta doctrinam statutam supra quæst. 1. proposit. 3. Si autem sit sermo de præsentia Dei

in rebus existentibus, atque adeò ab ipso productis, ad hanc ipsarum rerum existentia, & consequenter operatio, per quam fiunt, præsupponitur: quia talis præsentia consistit in coexistentia Dei, & rerum in eodem spatio locali; priusque naturâ est, vnumquodque existere, quam alteri, & eodem spatio locali coexistere, quâ prioritate quæuis pars prior naturâ est, quam suum totum. Nequit igitur præsentia aliqua substantiæ diuinæ formaliter in ipsius operatione consistere.

Quintò. Quia præsentia localis rerum, 132 creaturarum nequaquam in earum operatione consistit, vt constat ex generali doctrinâ traditâ supra disput. 5. Igitur neque præsentia localis Dei consistit in eius operatione. De vtrâque enim, quod ad rem attinet, eadem ratio est.

Sextò. Quia immensitas, siue præsentia, 133 vbiq; Dei ita est prædicatum transcendens essentiam, & attributa omnia diuina, vt vnicuique eorum per locum intrinsecum præscindendo ab alijs conueniat. Verumque subinde per locum intrinsecum est, Deum cum cæteris omnibus suis attributis vbiq; nihilominus fore, etiam si omnipotens, & ad extra operatiuus non esset, dummodò in tali hypothese spacia localia, aut etiam res, quibus esset præfens, aliunde, quam à Deo ipso subsisterent. Ergo præsentia Dei in operatione, quæ sine omnipotentia eius nequit per locum intrinsecum stare, nequaquam consistere potest.

Septimò. Quia Deus à formalitate sibi 134 identificatâ, quam præsentiam ipsius intrinsecam, & quasi in actu primo dicimus, habet potissimum, esse præsentem omni spatio, & omni rei, suppositis ipsis spatijs, & rebus: quemadmodum creaturâ à præsentia sibi inherente habet potissimam, esse præsentem spatio, cui talis præsentia correspondet, atque etiam alijs rebus existentibus in tali spatio, suppositis ipso spatio, & rebus, iuxta doctrinam etiam traditam disput. 5. Ob idque tam, Deum, quam, creaturam alicubi esse præsentem, perfectionem præferet Deo ipsi, creaturæque intrinsecam, vnicuique suo modo iuxta dicta etiam superius quæst. 1. Non igitur ab operatione sibi extrinsecâ tanquam à formâ potest Deus eiusmodi perfectionem fortiri. Atque adeò neque in tali operatione præsentia, qua Deus est præfens rebus, potest consistere. Mirro alia. Nam hæc satis ad persuadendam propositionem.

Propositio 4.

Deus non à præsentia sibi superaddita, 135 & inherente, (vti pleræque creaturæ iuxta dicta disput. 5. quæst. 1.), sed à se ipso est determinatus ad existendum in quolibet spatio locali, seu loco imaginario ex suppositione, quòd tale spatium reuerà est, qua ratione est, iuxta dicta supra quæst. 5.

Hæc propositio certissima est apud omnes. Quia Deus huiusmodi accidentium sibi inherendum capax non est, vt ostendimus inferius disput. 10. A seque ipso habet eminentiore quodammodo secum identificatam, ab omni de-

depuratam imperfectione omnem perfectionem, quam ab accidentibus superadditis, & sibi inherrentibus solent creaturæ sortiri iuxta dicenda etiam inferius disput. 16. Cuiusmodi est præsentia intrinseca determinans ad essendum in loco, siue in spatio locali in ta ea. quæ dicebamus quæst. 1. In quo hic non est amplius morandum.

135 Ex hac propositione inferitur, in hoc, quod est, Deum esse præsentem actualiter omni spatio locali, nullam aliam entitatem interuenire, præter entitatem diuinam, & ipsum spatium locale. Quomodo autem interueniant, ex dicendis proposit. 5, apparebit.

Propositio 5.

136 Præsentia actualis, qua Deus in omni spatio locali, seu loco imaginario, aut præsens illi dicitur esse, denominatio semixtrinseca est, seu potius actus semixtrinsecus includens in suo conceptu reali, præter entitatem diuinam, ipsum spatium locale; illam quidem in recto siue directè, hoc verò in obliquo, siue de connotato. Formaliter tamen sumpta, prout à nobis concipitur, relatio quædam rationis est, non ficta, sed supposititia.

Prima pars propositionis ostenditur primo. Quia ad præsentiam actualem Dei in spatio locali ipsum spatium locale est necessarium requisitum. Sed non est requisitum extrinsecè ut terminus connexionis eius. Ergo est requisitum intrinsecè ut constitutum ipsius. Consequentia est euidens ex se, & ex demonstratis in Pharo Scient. disput. 9. quæst. 5, quia inter requiri extrinsecè ut terminum connexionis, & requiri intrinsecè ut constitutum, competitur, est, non dari medium. Maior verò non minus est euidens; quia si spatium locale desineret esse, qua ratione est, confessim Deus non posset dici cum veritate, neque esset actualiter præsens illi, ipsumque propterea ad actualem Dei præsentiam in illo manifestè requisitum est. Minor autem facillè demonstratur. Quia, cum, entitas Dei, & spatium locale dumtaxat interueniant in hoc, quod est, esse Deum actualiter præsentem spatio locali iuxta certissimum confessarium proposit. 4. requiri spatium locale ad actualem Dei præsentiam in illo ut terminus connexionis eius, esset requiri ad entitatem Dei ab ipsa præsentia indistinctam ut terminus connexionis eius. At spatium locale sic non requiritur ad entitatem Dei: quia entitas Dei neque cum spatio locali, neque cum alio quopiam à se distincto connexa est, ut supra disput. 4. quæst. 2. latè ostendimus. Igitur spatium locale non ut terminus connexionis extrinsecus, sed ut constitutum intrinsecum, atque adeò in ipsa inclusum, est requisitum ad actualem Dei præsentiam in ipso. Quod erat ostendendum.

137 Secundò probatur, eadem pars. Quia præsentia actualis Dei in spatio Romano, & præsentia actualis Dei in spatio Matritensi reipsa sunt distinctæ inter se. Quandoquidem ex eo, quod Deus desineret actu esse præsens spatio Romano ex ipsius spatij defectu, non desineret esse actu præsens spatio Matritensi, hoc non deficiente,

ut est manifestum. Ergo prior præsentia aliquid includit in suo conceptu reali distinctum reipsa ab aliquo incluso in posteriore; alioquin non distinguerentur inter se reipsa, ut est notum. At ista distinctio in talibus præsentijs inclusa alia esse non possunt ab spatijs Romano, & Matritensi; quia residuum ipsarum solus Deus est iuxta confessarium proposit. 4. & Deus non distinguitur à se ipso, ut conitat. Igitur prior præsentia spatum Romanum, posterior verò spatum Matritense includunt in suo conceptu reali. Tantumdemque subinde est de præsentia actuali Dei in quouis alio spatio locali, seu loco imaginario.

Tertiò probatur eadem pars. Quia præsentia actualis Dei in spatio Romano, & præsentia actualis Dei in spatio Matritensi reipsa sunt inter se distantes, ut est manifestum: nam aliàs Deus prout actu præsens Romæ esset actu præsens Matriti, & vice versà, spatioque subinde Romanum, & Matritense inter se penetrata essent. Quod est absurdum. Ergo præsentia actualis Dei in spatio Romano, & præsentia actualis Dei in spatio Matritensi aliqua inter se reipsa distantia, includunt in suo conceptu reali, ut conitat. Hæc autem alia ab spatijs ipsis esse non possunt: quia Deus, quem solum insuper includunt, per se præcisè à se ipso distans esse non potest, ut etiam conitat. Pariterque venit censendum de cæteris præsentijs Dei actualibus in cæteris spatijs.

Quartò probatur. Quia extensio actualis, qua Deus actu extensus est à Matrito vsque ad Romam, non est cum Deo identificata adæquate: quia Deus per se præcisè nequit esse extensus actualiter, cum sit indiuisibilis, ut amplius constabit ex dicendis proposit. 9. Ergo, præter entitatem diuinam, ipsam spatij extensi à Matrito ad Romam extensionem includit in suo conceptu reali. Quod ipsum est, præsentiam actualem Dei in spatio à Matrito vsque ad Romam extenso in suo conceptu reali includere spatium ipsum, ut propositio data fert, Nam aliud includere nequit iuxta confessarium saepe citatum, proposit. 4.

Quintò denique. Quia præsentia actualis Dei in spatio locali non est identificata adæquate cum Deo: quandoquidem si, permanente Deo, deficeret spatium locale, non esset Deus actualiter præsens in illo, ut conitat. Ergo est identificata partim cum Deo, & partim cum spatio locali. Quod ipsum est, tam spatium locale, quam Deum in eius conceptu reali intrinsecè includi. Vel aliter clariùs. Id, quo præcisè deficiente, deficeret aliqua essentia, aut est ipsa tota essentia, aut pars eius; ut demonstratum est in Pharo Scient. disput. 9. quæst. 5. Sed si deficeret spatium locale præcisè, deficeret præsentia actualis Dei in illo, ut conitat. Ergo spatium locale vel est tota ipsa præsentia, vel pars eius. Non tota; quia entitas Dei includitur in illà, ut est notum. Ergo pars. Quod ipsum est iterum, tam spatium locale, quam Deum includi in conceptu reali dictæ præsentia.

Quòd autem in conceptu reali dictæ præsentia includatur entitas Dei in recto & spatium locale, cui Deus per illam est actu præsens, in obliquo, ex generali doctrinà de eiusmodi denominationibus siue actibus semixtrinsecis traditâ in Pharo Scient. disput. 2. quæst. 4. & disput. 8. quæst. 2. & 3. & disput. 12. quæst. 3. & disput. 14. quæst. 1. conitat. Quòd denique dicta præsentia actualis

actualis (sicut & cæteri huiusmodi semiextrinseci actus) sumpta formaliter, & prout à nobis concipitur, sit quædam relatio rationis, non ficta, sed supposititia, & qualiter, ex generali etiam doctrinâ traditâ in Pharo locis citatis, quæ ad rem sunt recognoscenda, constat similiter, Quo tota nostra propositio manet probata.

Propositio 6.

142 Præsentia actualis, qua Deus per suam substantiam in omnibus rebus, aut illis intimè præsens dicitur esse, actus item semiextrinsecus est includens in suo conceptu reali, præter entitatem diuinam, tum ipsas res prout præsentem in suo spatio locali, tum ipsum earundem spatium locale.

Hæc propositio eisdem argumentis, quibus præcedens, & potiori iure venit probanda. Cum sit certissimum, casu, quod solæ res existentes, de quibus est sermo, cum suis præsentijs localibus deficerent, fore, ut & præsentia actualis Dei in illis deficeret. Ex quo sequitur euidenter, tales res cum suis præsentijs localibus in tali Dei præsentia actuali intrinsecè includi iuxta vltimum argumentum factum pro præcedente propositioe. Quam inclusionem pariter per cætera argumenta ibi facta, & huc applicata poterit vnusquisque probare. Ob id illa non repeto.

143 Quod autem dicta præsentia Dei in rebus includat insuper in suo conceptu reali spatium locale, in quo res ipsæ præsentem sunt, inde constat: quia sermo est de præsentia Dei in rebus immensitatis propria, qualis est tantum præsentia Dei in rebus localis, sine in rebus prout existentibus in eodem spatio locali simul cum ipso Deo. Quæ proinde nihilo dissent ab intima, & actuali penetratione Dei cum rebus in eisdem spatijs localibus, in quibus illæ præsentem sunt. De qua penetratione tum ex terminis ipsis, tum ex iam dictis satis superque comperitur est, includere in suo conceptu reali, præter entitatem diuinam, & res ipsas cum suis præsentijs, & spatijs localia, in quibus Deus cum illis penetratus est. Quandoquidem, quolibet horum deficiente per possibile, vel impossibile, & cæteris omnibus permanentibus, non maneret Deus actualiter penetratus cum rebus in eisdem spatijs localibus, in quibus illæ præsentem sunt, prout ex se notissimum est. Vnde euidenter inferitur, ut nuper dicebam in simili, quoduis eorum in dictâ Dei penetratione intrinsecè includi. Vtrum autem Deus in rebus solis independentem ab spatio locali intimè præsens concipi possit, aut etiam reuera esse alio præsentia genere, ex dicendis quæst. 8. constabit.

144 Quomodo autem prædicta Dei actualis præsentia in rebus includat in suo conceptu reali directè quidem entitatem diuinam, & oblique res cum suis præsentijs, & spatijs localia, in quibus illæ præsentem sunt. Quomodo item sumpta formaliter, prout à nobis concipitur, relatio quædam rationis sit, non ficta, sed supposititia; ex doctrina indicata in simili num. 141. constat. Quæ in locis Phari Scient. ibi citatis videntur est.

Propositio 7.

De præsentia actuali Dei in locis reabilibus per inde philosophandum est, quod attinet ad eius conceptum realem, & formalem, ac de præsentia actuali Dei in rebus est philosophatum proposit. 6. 145

Quia, licet paulò aliter dicatur Deus esse præsens in locis reabilibus, ac dicitur esse præsens in rebus iuxta dicta supra quæst. 4. quod attinet verò ad conceptus reales, & formales, eadem, prorsus vtriusque præsentia philosophia est, ut ex dictis in præcedentibus facillimè quisque potest colligere.

Propositio 8.

Immenfitas, siue præsentia intrinseca, & quasi in actu primo Dei neutiquam est ita virtualiter extensa, atque ex diuersis formalitatibus virtualiter inter se distinctis composita, ut per earum singulas singulis locis, singulis ve partibus spatij localis seorsim correspondeat. 146

Hæc propositio est contra Recentiores supra num. 120. commemoratos; adeoque certa mihi videtur, ut nesciam, quâ possit opposita turò defendi. Nam iuxta illam necessariò dicendum est contra commune consensum Patrum, & Theologorum ex factis Scripturis depromptum, non totum Deum esse vbique; quandoquidem iuxta illam formalitas reipsa identificata cum Deo, per quam ipse est præsens Romæ, non est præsens Mariti, & formalitas, per quam est præsens Mariti, non est præsens Romæ, & in cæteris pariter. Quod est à singulis locis, siue partibus spatij localis reipsa desse omnes formalitates identificatas cum Deo, per quas ipse cæteris omnibus correspondet; & consequenter totum Deum reuera non esse integrum vbique. Quam autem sit absurdum concedere, non totum Deum esse vbique, imprimis constat ex testimonijs Patrum oppositum expressè asserentibus. Ambros. in libello de dignitate conditionis humanæ cap. 2. initio. *Deus vnus semper vbique totus est.* Hilar. in illud Psal. 118. *Prope es tu domine. Adest vbique, & totus vbique est.* August. epist. 112. ad Paulinum de Deo videndo cap. 11. *Vbique totus est.* & lib. de cognitione veræ vitæ cap. 29. *Vbique, scilicet in omnibus, & extra omnia, est totus.* Fulgent. lib. 2. ad Monimum ante medium. *Tota Trinitas sic localiter nusquam, ut tamen nusquam desit; atque ita est vbique tota, ut nec per partes creatura totius particulariter diuidi, neque vniuersitate totius possit creatura concludi.* Damasc. lib. 1. fidei cap. 16. *Totum totaliter vbique existentem, totum in omnibus, & totum super omnia.* Ricard. Victorin. lib. 2. de Trinit. cap. 23. *Erit itaque in quantalibet cuiuslibet parte totus totus, & in toto totus, & extra totum totus.* Similiaque habent alij. Deinde id ipsum haud dubie probant cætera omnia testimonia Scripturæ Patrum, & Theologorum tum quæst. 1. tum alijs in præcedentibus commemorata, quibus ut certum secundum fidem asseritur absque vllâ limitatione, Deum vbique esse. Quod enim de Deo absque

absque vllâ limitatione affirmatur, de toto haud dubie, & integro Deo intelligitur affirmatum, non de Deo manco, & diminuto, aut de parte Dei, quale est, quod superest, aliquibus eiusdem Dei formalitatibus seclusis. Quinimo, si non de toto, & integro Deo affirmarent, vbique esse, Scriptura, Patres, & Theologi, id vtrique non de vero Deo, qualis est dumtaxat totus, & integer, sed de chymérico affirmarent. Quod quàm sit etiam absurdum, nemo non videt. Itaque concedere non totum Deum esse vbique, haud dubie non est tutum in fide. Id autem planè concedunt Aduersarij, cum dicunt non omnes formalitates diuinas vbique esse, sed in vnoquoque loco, in vnaquoque ve parte spatij localis esse præsentem aliquam Dei formalitatem, quæ in cæteris præfens non est.

147 Secundò probatur propositio, Quia, si sententia opposita vera esset, Deus reuerà non esset in mensuris quod omnes suas formalitates. Quod est etiam absurdum, Quia immensitas attributum est citra dubium transcendens omnes diuinas formalitates: sicuti bonitas, veritas, infinitas, & alia id genus.

148 Tertio probatur. Quia, quo iure adstruuntur ab Aduersarijs in Deo pro diuersis locis, siue spatijs localibus diuersæ formalitates virtualiter inter se distinctæ, & singulis eorum seorsim correspondentes, eodem omnino debent adstrui in Deo pro diuersis temporibus, siue spatijs temporalibus diuersæ formalitates etiam distinctæ virtualiter, & singulis eorum pariter correspondentes seorsim. Quo fiet, vt integer Deus nec extiterit ab æterno, nec sit extiturus in æternum, sed singulis momentis temporis totidem eius formalitates de nouo incipiant existere, & totidem existere debent; tamen omnes, dum existunt, realiter sint idem cum ipso Deo, Quæ manifestè sunt absurda maiora; & quæ iuxta principia fidei concedi non possunt.

149 Quarto probatur. Quia necessitas essendi vbique perfectio est simpliciter simplex, ita conueniens formalitatibus diuinis eo titulo, quod sunt diuinæ, vt sine illâ imperfecta forent, aut certè minus perfecta, quàm deberent. Ergo impossibiles sunt formalitates diuinæ, quibus non conueniat, quales in Deo adstruuntur ab Aduersarijs. Siquidem neque vlla Dei formalitas potest esse minus perfecta, quàm deberet, neque vlli habenti titulum diuinæ, vt omnes habent, potest deesse perfectio, quàm cætere eo titulo habent, vt est notissimum.

150 Quintò denique probatur. Quia, vt ostendimus in Pharo Scient disput. 13. quasi. 6. formalitates realiter formaliter identificate non sunt afferendæ, adhuc in Deo, distinctæ inter se virtualiter in ordine ad prædicata contradictoria absque necessitate extremâ, quàm proximè, aut remote vrger fides. Sed in casu, quem veriamus, nulla est huiusmodi necessitas à fide oriunda; cum potius necessitas opposita à fide videatur nasci iuxta argumenta facta. Igitur in casu, quem veriamus, malè ab Aduersarijs asseritur inter formalitates diuinas distinctio virtualis in ordine ad prædicata contradictoria essendi, & non essendi in eodem loco, in eodem ve spatio locali.

151 Immensitas ergo intrinseca Dei nullatenus potest dici virtualiter extensa eo titulo, quod ex diuersis formalitatibus virtualiter inter se distinctis, & diuersis locis correspondentibus compo-

sita sit; sed vt summum eo, quod, cum sit formalitas in sese adhuc virtualiter simplex, necessitatem tamen inducit ad hoc, vt Deus in loco extenso ex ipsius loci suppositione præfens existat, prout iam expono.

Propositio 9.

Deus ratione suæ intrinsecæ immensitatis per sui totius localem replicationem, siue repetitionem est præfens in omnibus locis imaginarijs, & realibus, in omnibusque partibus eorum, & rebus in illis existentibus. Eodemque pacto venit dicendus per eam omnia extensus localiter.

Ratio propositionis conspicua est. Quia res indiuisibilis in re diuisibili, & in omnibus partibus eius aliter, quàm per se totam existere nequit, cum careat partibus, vt constat. Hoc autem ipsum est, totam ipsam in omnibus, & singulis partibus rei diuisibilis replicatam, seu repetitionem esse, atque ita in omnibus, & singulis illis per sui totius replicationem, siue repetitionem, existere. Hoc pacto iuxta sententiam omnium, anima rationalis existit in omnibus, & singulis partibus corporis, & Angelus in omnibus, & singulis partibus spatij localis extensi. Hoc igitur etiam pacto dicendus est existere Deus, vt potè indiuisibilis, in omnibus, & singulis partibus omnium locorum tam imaginariorum, quàm realium, & rerumque in illis præsentium, in quibus intimè, & penetratiuè existit ratione suæ immensitatis. Quod aded verum est, vt etiam admissa sententiâ (quam proposit. 8. reiecitimus) de diuisibilitate virtuali præsentia intrinsecæ Dei in formalitates diuersas pro diuersitate partium, locorum, & rerum, quibus Deus est præfens, necessariò dicendum sit, essentiam, & reliqua attributa intrinseca Dei in singulis dictis partibus per sui localem replicationem, siue repetitionem existere; quemadmodum in sententiâ ponente præsentiam Angeli diuisibilem pro diuisibilitate spatij localis extensi, cui correspondet; et si ipsa præsentia sit in partibus talis spatij per suarum partium localem distributionem; ac substantiam Angeli partibus expers non potest aliter esse in illis, quàm per sui totius localem replicationem, siue repetitionem. Quod ergo de substantiâ Dei, & reliquis attributis intrinsecis in omni sententiâ necessariò est dicendum, id nos (prædictâ sententiâ merito repudiatâ) dicimus de ipso itidem attributo immensitatis, siue præsentia intrinsecæ Dei, ac demum de tota entitate diuinâ, siue de toto ipso Deo; esse videlicet eum præsentem in omnibus, & singulis partibus locorum, & rerum per sui totius localem replicationem, siue repetitionem. Quomodo etiam supra disput. 3. quasi. 4. possibilem censuimus cum sententiâ communem præsentiam creatam indiuisibilem correspondentem spatio locali diuisibili; atque ita tum se ipsam tum suum subiectum collocantem in omnibus, & singulis partibus talis spatij per sui vtriusque localem replicationem, siue repetitionem. Quæ cum ita sint, planè consequitur, Deum per sui totius localem replicationem, siue repetitionem, extensum localiter esse penes extensionem locorum, & rerum, quibus ratione suæ immensitatis intimè præfens est. Quomodo autem ex eo, quod Deus indiuisibilis titulo suæ immensitatis

necef.

necessariò fit penetratus per sui totius replicationem cum omnibus omnino partibus locorum, & rerum, necessariò inferatur, non posse non ipsa loca, & res ex puris tandem indiuisibilibus physicè composita esse, superius disput. 5. quæst. 6. monstratum est.

153 Iam verò ex doctrinà huius propositionis inferitur primò: Deum à suà immensitate, siue præsentia intrinsecà præcisè sumptà nullam extensionem actualem habere. Quia vniuersaliter loquendo, extensio actualis rei indiuisibilis, partibusque subinde carens propriæ, & intrinsecæ extensionis alia esse non potest ab eà, quam sortitur extrinsecè, dum in partibus alterius rei diuisibilis, & ab intrinsecò extensa aliquo modo replicata, siue repetita inexistit, vt satis superque ex se notum est. Vnde, licet Deus infinite extensus sit actualiter penes extensionem spatij localis circumquaque infiniti, cui actualiter præsens est, iuxta doctrinam stabilitam quæst. 5. hæc tamen actualis extensio à præsentia Dei actuali in toto ipso spatio indistincta non magis necessaria est Deo, quam ipsum spatium est necessarium in se se, vt potè quæ partim in præsentia intrinsecà Dei, & partim in spatio ipso reipsa consistit iuxta doctrinam stabilitam proposit. 5. Et quoniam Deus cum omnibus suis prædicatis intrinsecis infinite est magis necessarius in suo esse, quam huiusmodi spatium; ab ipsoque omnino independens, siue cum ipso non connexus iuxta doctrinam traditam supra disput. 3. & 4. conficitur, extensionem Dei actualem in toto spatio locali, etsi metaphysicè sit necessaria penes necessitatem metaphysicam ipsius spatij localis, infinite tamen minus necessariam esse, quam est ipse Deus, & consequenter, quam est immensitas, siue præsentia intrinsecà eius.

154 Ex quo rursus fit, vt ex hypothesi absolute impossibili, quòd spatium locale non esset, siue desineret esse id, quòd est, ita Deus nihilominus permaneret cum omnibus suis intrinsecis perfectionibus, vt infinite extensus localiter non esset titulo immensitatis, sicuti modò est: maneret tamen sic constitutus à suà intrinsecà immensitate, siue præsentia, vt non posset non esse infinite extensus, sicuti est modò, ex suppositione, quòd esset ipsum spatium locale, sicuti est modò. Quemadmodum ex hypothesi absolute impossibili, quòd omnis creatura desineret esse possibilis, ita Deus nihilominus permaneret cum omnibus suis intrinsecis perfectionibus, vt non esset absolute potens producere creaturas titulo omnipotentis; maneret tamen sic constitutus à suà intrinsecà omnipotentia, siue virtute, vt non posset non esse potens producere creaturas, sicuti est modò, ex suppositione, quòd essent possibles creaturæ, sicuti sunt modò. Quanquam enim immensitas intrinsecà Dei per se præcisè non reddat ipsum extensum localiter; reddit tamen necessitatum ad hoc, vt si detur extensio aliqua localis, per sui totius præsentiam in omnibus & singulis partibus eius extensus localiter sit. Sicut, quamquam omnipotentia intrinsecà Dei per se præcisè non reddat ipsum absolute potentem producere creaturas; reddit tamen necessitatum ad hoc, vt si creaturæ sint possibles, absolute potens sit producere illas.

155 Secundò inferitur, verissimam esse sententiam de præsentia Dei actuali in toto spatio locali, seu loco imaginario circumquaque infinito; quam cum plerisque Theologis contra alios

multos supra quæst. 5. statuimus. Nam iuxta illam de facto habet Deus extensionem localem actualem circumquaque infinitam, & consequenter magnitudinem infinitam immensitatis propriam, qualem ipsi haud dubie attribuunt de facto sacra Scripturæ, & Patres. Cùm tamen aduersa sententia hac mirabili, & infinita perfectione, tametsi semiextrinsecà, defraudet Deum. Siquidem iuxta eam solum habet Deus tantam localem extensionem actualem de facto, quantum habet Mundus; & antequam conderet Mundum nullam habebat. Vnde rursus apparet, (quod ibi etiam adnotabam), controuersiam, concertationemque Doctorum eiusmodi sententiarum oppositarum non esse de puro modo loquendi, vt quidam putant; sed de re, ipsaque grauissima. Recidit siquidem in controuersiam de extensione locali Dei actuali, & circumquaque infinita affirmandà, aut negandà.

Propositio 10.

Immensitas Dei quolibet modo sumpta attributum ipsius est distinctum à reliquis, qua ratione Diuina attributa sunt distincta inter se. 156

Ita expriment, aut supponunt communiter Theologi contra Smising. citatum supra num. 121. Etenim immensitas Dei sumpta pro attributo ipsius semiextrinsecò includente de connotato spatio locale in suo conceptu reali iuxta superius dicta non solum per rationem nostram, sed etiam realiter est distincta à cæteris omnibus attributis, quæ vel connotata distincta realiter, vel nullum connotatum includunt in suo reali conceptu iuxta generalem doctrinam de distinctione attributorum supra disput. 2. traditam. Et idem est, proportionè seruata, de immensitate Dei prout insuper includente de connotato in suo conceptu reali res existentes, in quibus etiam Deus actualiter præsens est iuxta etiam dicta propositionibus præcedentibus. Immensitas vero Dei sumpta pro intrinsecò conceptu cum ipso Deo identificato, & in immensitate semiextrinsecà intrinsecè incluso formalitas quædam Dei est à cæteris omnibus intrinsecis Dei attributis formaliter, seu per rationem nostram distincta æquè, ac cætera intrinsecà attributa formaliter, seu per rationem nostram sunt distincta inter se iuxta doctrinam etiam vniuersalem disput. 2. citatà traditam. Concipiunt enim à nobis cum fundamento in re immensitas intrinsecà Dei tanquam forma, siue formalitas quædam à cæteris omnibus formalitatibus Diuinis diuersa, essentiaque metaphysicè Dei metaphysicè superaddita, & necessariò annexa æquè, ac cætera ipsius attributa intrinsecà; à qua vnice euadit Deus determinatus, necessitatusque ad existendum vbique, siue in omnibus omnino locis, & consequenter in rebus ipsis præsentibus ex suppositione, quòd sunt, quæ ratione sunt ipsa loca, & res. Perinde, ac creatura per formam quamdam, quam præsentiam localem, siue vbiocationem appellamus, physicè sibi superadditam, & inhærentem determinatam, necessitataque euadit ad existendum in spatio locali, cui ea suapte essentia correspondet iuxta doctrinam supra statutam disput. 5. quæst. 1. Itaque, quemadmodum præsentia localis essentia

tia

cia physica creaturae physice superaddita vnicè præ cæteris accidentibus eius reddit eam necessariò præsentem actualiter in certo quodam spatio locali ex suppositione ipsius spatij; accidensque proinde creaturae est à cæteris omnibus distinctum, diuersumque physice, ita immensitas, siue præsentia intrinseca Dei essentia metaphysice ipsius metaphysice superaddita; seu per rationem nostram vnicè præ cæteris intrinsecis attributis eius reddit Deum necessariò præsentem actualiter in omni omnino spatio locali, & consequenter in omni se ipsi spatio præsentè; attributumque proinde est ipsius Dei à cæteris omnibus distinctum, atque diuersum metaphysice, seu per rationem nostram. Contra quod certè singulariter, & absque idoneo fundamento opinatus est Smilingus.

157 Per qua omnia satis, superque videtur explicata manere quidditas, conceptusque proprius immensitatis Diuinae, atque etiam vbi-quitatis, siue præsentia vbiq; Dei. Quod erat intentum propositum in præsentè quæ-
sitione.

QVÆSTIO VII.

*Verùm immensitas, vbiq;itas, siue
præsentia vbiq; ita sit propria
Dei, vt nulli possit crea-
turæ communi-
cari.*

158 **S**uppono primò vt apud omnes certum, ex-
suo, quod daretur corpus quoad trinam di-
mensionem, atque adeò circumquaque infini-
tum, & consequenter occupans totum spatium
locale, omnemque subinde excogitabilem locum
imaginariam iuxta dicenda latè inferius disput.
13. illud vtiq; nec fore immensum, nec præ-
sens vbiq; ea immensitate, & vbiq;itate, de
qua tractamus: quia non per se totum, siue per
sui totius localem replicationem, prout ad vbi-
q;itatem, de qua agimus opus erat, sed per
suas partes, siue per suarum partium localem di-
stributionem esset vbiq; siue occupans omnem
locum. Quod aliud est genus vbiq;itatis val-
de diuersum. Est autem tale corpus possibile,
à Deoque proinde factibile de potentia absolu-
tà, ex dicendis disput. 13. citatà comper-
tum fiet.

159 **S**uppono secundò etiam vt certum apud
omnes, immensitatem, ac vbiq;itatem eà ratio-
ne, qua conuenit Deo per essentiam, & prorsus
necessariò, nullatenus vili creaturæ conuenire
posse; atque ita propriam Dei esse. Quia non
potest quidpiam conuenire creaturæ hoc ipso,
quod creatura est, aliter, quàm per participatio-
nem, & contingenter; utpote quæ vel suum ipsum
esse existentia aliunde, quàm ex Creatore, & ali-
ter, quàm contingenter, habere non potest, vt
est notissimum.

160 **S**uppono tertid etiam vt certum, si per par-
ticulam *vbiq;e* significetur duntaxat omnis lo-
cus realis, factà suppositione, quòd vnicus tan-
tum esset locus realis, ens in eo existens fore
vbiq;. Quo sensu dixit S. Tho. 1. par. quæst 8.
artic. 4. in corpore, sic granum milij esset vbi-
q;e, supposito, quòd nullum aliud corpus ef-

set, Puta, vt conclusum in sua superficie,
extimà tanquam in loco. Nam aliàs ad aqua-
rè sumptum, vt non diceretur granum milij
esse in se ipso proprie tanquam in loco; sic
neque diceretur proprie vt sic esse vbiq;. Quid-
quid sit de locutione impropria, vel minùs
propria,

Suppono quartò etiam vt certum, si per
particulam *vbiq;e* significetur duntaxat omnis
locus realis, possibilem esse creaturam, quæ per
sui totius localem replicationem supernaturaliter
saltem existat absolute vbiq; hoc est in omni
loco reali absolute existente, siue in toto Vniuer-
so. Quia nihil vetat poni à Deo aliquam crea-
turam saltem de potentia absoluta in toto Vniuer-
so per sui totius localem replicationem præsen-
tem, Quandoquidem de facto Angelus sic præ-
sens est etiam naturaliter in loco reali extenso, ta-
meti minore. Si enim Angelus de facto per sui
totius localem replicationem spatium extensum,
finitum replere potest potentia naturali, quid ni
possibilis erit creatura aliqua, quæ possit pari-
ter replere quodlibet aliud spatium, quantumuis
maius, potentia saltem obedientiali, dummodò
illud etiam finitum sit? Certè creaturam huius-
modi nullam secum ferre contradictionem, ex
se videtur manifestum. Vnde planè sequitur,
possibilem quoque esse creaturam, quæ per sui
totius localem replicationem supernaturaliter
saltem replere possit quoduis aliud spatium fini-
tum, quantumuis maius sit eo, quod replet Vni-
uersum. Vtrum autem sit possibilis creatura,
quæ per sui totius localem replicationem possit
replere naturaliter quoduis spatium finitum,
quantumuis magnum. Necnon creatura, quæ
possit, & debeat replere illud essentialiter ex
suppositione, quòd existat, dubitationem habet in-
sequentibus dirimendam. Sicut etiam, an omnis
creatura potens per sui totius localem replicatio-
nem aliquod spatium finitum replere, eo ipso su-
pernaturaliter saltem possit replere quoduis aliud
finitum.

Suppono quintò etiam vt certum, nullam
creaturam de facto esse præsentem per se totam
in toto Vniuerso, & consequenter neque vbiq;
sumpto *vbiq;e* pro omni loco reali. Id quod
imprimis tenent Patres, qui ex illo Sap. 1. *Spi-
ritus Domini repleuit orbem terrarum*, colligunt,
Spiritus sanctum esse Deum, supponentes nul-
lam creaturam per sui localem replicationem
totum terrarum orbem replere, vt Spiritus sanctus
replet. Nullamque proinde per se totam in
toto orbe terrarum præsentem esse. Ita Am-
bros. lib. 1. de Spiritu sancto cap. 7. Hieron. & Ca-
siodor. in Psal. 138. Cyrilli. Alex. lib. 7. de Trinit.
Basil. lib. de Spiritu sancto cap. 22. Didim. lib. 1.
de Spiritu sancto. Fulgent. lib. ad Donatum.
cap. 8. Vigil. in disputat. Athanasij, Arij, & Sa-
belij, August. lib. 3. contra Maxim. cap. 21. & alij.
Deinde id ipsum constat ex Scriptura, & ex ra-
tione naturali, quatenus iuxta vtramque Angeli,
& enim rationales; quæ solæ creaturæ titulo spi-
ritualium possunt per sui replicationem spatium
extensum connaturaliter replere, in suis determi-
natis locis, & valde exiguis comparatione Vni-
uersi existunt, prout latius exponitur à Theologis
in tract. de Angelis.

His ita positis, tria dubia superflunt. Pri-
mum. An sit possibile, vt aliqua creatura su-
pernaturaliter, deque potentia Dei absoluta per
sui replicationem præsens ponatur in toto spa-
tio